

P r e p i s :

Drž. biblioteka v Ljubljani.

Akademski akciji za zgradbo univerzitetne knjižnice

v

L j u b l j a n i

Vaši želji, da Vam naj podam kratko poročilo o sedanjem stanju naše državne študijske (bivše licejske) biblioteke ustrežem prav rad, ker vidim v Vaši, z vso mladeniško odločnostjo, navdušenostjo in resnobo započeti akciji za zgradbo univerzitetne knjižnice pravilno umevanje tega velevažnega kulturnega vprašanja za znanstveni razvoj ljubljanskega vseučilišča. Z ure sničenjem Vašega stremljenja bi bila obenem omogočena tudi ugodna rešitev državne biblioteke iz njenega sedanjega naravnost obupnega položaja. Imenovana biblioteka, ki vrši že od l. 1926. de facto tudi posle univerzitetne knjižnice, goji upravičeno nado, da postane z dolgo željno pričakovanim zakonom o bibliotekah oziroma z uredbo k zakonu o univerzah tudi po naslovu in pravi- cah univerzitetna, saj bi s svojimi prebogati rokopisnimi in knjižnimi zakladi tvorila njen solidni temelj.

Drž. študijska biblioteka v Ljubljani, ustanovljena l. 1774., javna od l. 1794., je od l. 1908. začasno nameščena v poslopju ~~XXIX~~ II. drž. realne gimnazije, kjer ima v levem pritličnem traktu svoje uradne prostore in čitalnico ter na koncu severnega krila od pritličja do podstrešja šest sob, katerih vsa ka je razdeljena na dve etaži. Tako je za knjige na razpolago 12 majhnih magazinov, v katerih bi bilo možno namestiti le do 75.000 zvezkov, toda knjižnica šteje danes pri svoji inventarni številki 50.820 že nad 250.000 zvezkov!

Knjižnični magazini so zgrajeni tako, da se morejo v slučaju potrebe porabiti za razširjenje gimnazijskih prostorov, ne pa za namene biblioteke, so torej nepraktični in skrajni meri. Zaradi vmesnih etaž ni mogoče oken zadostno odpirati, vračenje knjig je vsled tega onemogočeno, odtod dušeca zatočnost v magazinih, v kletnih in pritličnih prostorih pa uničuje vlaga knjige in se usodno širi na preobčutno škodo knjig tudi že v prvo nadstr.

Z izselitvijo knjižnice iz gimnazijskih prostorov bi dobil ta zavod 10 novih učnih sob, kar bi pomenjalo zanj edino rešitev iz sedanje stiske, ki ga povzroča od leta do leta naraščajoči pritok učencev in učenk na gimnazijo.

Knjižnica izkazuje v tekočem letu do 10.000 obiskovalcev, kojih število bi se najmanj potrojilo pri dovolj veliki čitalnici, ki ima sedaj prostora komaj - za 15 čitateljev. Dragoce- nirokopisi in razna pomembna literarna korespondenca ni varna pred ognjem in vlomom, ker je spravljena v nezavarovanih stelažah; za številne revije ni nikakoli prostorov, v tesni sobici delajo trije uradniki, a bi rabil nujno vsak posebno sobo. Vsi magazini, vsa stopnjišča, ves hodnik, celo vlažni in popolnoma neprimerni kletni prostori so do zadnjega kotička natrpani s knjigami in časopisi. V sedanjih prostorih grozi knjižnici neizbežen propad, vsako redno in pregledno poslovanje je že sedaj onemogočeno.

Edini izhod iz teh težkih neprilik je, kar se je že ope- tovano povdarjalo v proračunskih predlogih in v javnosti:

n o v a   z g r a d b a .

Ljublj., 30. 11. 1934.

Dr. J. Šlebinger, upravnik, l. r.